

Antropologu lekcijas ciklā „Bērzu sula”

Bārs *Chomsky* Rīgā, Lāčplēša ielā 68

10. jūlijs plkst. 19.00

Daina Bērziņa un Elīna Bauze-Krastiņa

Vakara sarunu tēma: „*Cilvēks ar dievu ik dienu*”: *Dzīves reliģiskās kopienās*

Cilvēku, kuri dzīvo stingrā reliģiskā kopienā, pasaules redzējums nebeidzas tikai ar materiālo pasauli. Nemateriālas enerģijas un pārliecība par pēcnāves eksistenci iespaido veidu kā ticīgie izvēlas vadīt savu ikdienas zemes dzīvi. Zināšanas par dieva un kosmosa likumiem viņiem liek atturēties no nemiermīlības vai grēka domās, vārdos un darbos.

Reliģiskas institūcijas ticīgo pievēršana “*vienīgajam patiesajam*” Jēzus vai Budas ceļam var kļūt par pavisam praktisku līdzekli kā panākt no kopienā iesaistītajiem vēlamo – čaklu, uzticamu un paklausīgu sekotāju un darbinieku.

Dainas Bērziņas maģistra darbs:

Viņu ikdienu ir kā misija, kā pārejas rituāls. Un izrādās, ka viņi nav šeit, lai mūs pievērstu! Mormoņu misionāri Latvijā

Īss apraksts

Gandrīz ikviens ielās kaut reizi ir pamanījis akurāti, pat profesionāli tērptos jauniešus, kuri lauzītā latviešu vai krievu valodā piedāvā izlasīt viņu grāmatu vai parunāt par Jēzu Kristu. Mani viņi nekad nebija uzrunājuši, es aizgāju pati. Izrādās, ka šie jaunieši nedrīkst klausīties mūziku un lasīt grāmatas. Izrādās, ka viņu dienas ritms ir sadalīts ik pa stundai divu gadu garumā. Izrādās, ka viņi vairs netiek saukti vārdā un sazvānīties ar ģimeni drīkst tikai divas reizes gadā. Un galu galā izrādās, ka viņi nebūt neatrodas šeit, Rīgas misijā, tikai, lai nestu Jēzus vārdu pasaulē, pievērstu vietējos un popularizētu savu ticību. To, kāpēc viņi ir atbraukuši, atklāšu jums klātienē.

Elīnas Bauzes-Krastiņas maģistra darbs:

“Miers iekšā un miers ārā”: miera vērtības un prakses budistu tempļī, Taizemē

Īss apraksts

Vai ir iespējams pilnīgs miers pasaulē? Cilvēki, kuri dzīvo Taizemes budistu tempļī Damakajja un tā apakšorganizācijā Miera Revolūcija saka, ka tas ir iespējams!

Pētījuma mērķis bija saprast, ko cilvēki, kuri veltījuši savas dienas, lai padarītu pasauli miermīlīgāku, domā, kas ir miers un kā viņi to mēģina sasniegt. Pētījumā atklājās, ka mieru var iegūt, vadoties pēc ārējās vai iekšējās miera sistēmas. Tempļa ārējās miera sistēmas sekotāji piekrīt pasaules kārtībai, kad miers ir nodrošināms bez vajadzības pastāvīgi domāt pašam, bet tikai paklausīt stingriem varas (Budās, augstākās garīdzniecības un laju elites) dotiem priekšrakstiem. Ārējais miers ir klusums un pastāvošās kārtības saglabāšana. Savukārt iekšējās miera sistēmas piekritēji uzsver, ka institūcijai nav tik liela nozīme, bet miers pasaulē sākas ar iekšējo, mistisko cilvēka piedzīvojumu, meditācijas laikā savienojoties ar kosmisko miera enerģiju. Mistiķu miers ir rūpēšanās, vienlīdzība un mīlestība.

17. jūlijs plkst. 19.00

Liene Blauzde un Aija Rūse

Vakara sarunu tēma: *Ceļš un galamērķi*

Laiks un telpa skar visus mūsu ikdienas dzīves aspektus, tāpēc veids, kā indivīdi un sabiedrība kopumā patērē, uztver, komunicē un piedzīvo laiku un telpu, nosaka arī indivīdu un grupu attiecības. Vienlaikus cilvēku ikdienu veido dažādas tradīcijas, izpratnes, ieradumi un pieņemti kanoni, kas veido konkrētu izpratni par laiku, telpu un vietu kurā dzīvojam.

Lienes Blauzdes maģistra darbs:

Uzgaidāmo telpu šeit nav – tad vispār būtu vāks: cīņa par laiku un telpu Rīgas Centrālajā dzelzceļa stacijā

Īss apraksts

“Stacija ir kā organisms, kas elpo pa vairāk nekā desmit durvīm, regulāri ieelpojot sevī un izelpojot cilvēku masas. Durvis veras, aizveras, kā žaunas ik pa brīdim aprijot un izspļaujot kādu bariņu cilvēku. Tā ir konstanta apmaiņa, dažu brīdi pat šķiet, ka tu fiziski spēj izjust šo pulsāciju, šo ritmu, kas ietver sevī ārkārtīgu dažādību, kur “saduras” cilvēki ar dažādiem mērķiem, ar dažādām esībām, ar dažādu ritmu, kopīgi veidojot stacijas mutuļojošo organisko sistēmu.”

Lekcijā pētījuma autore stāstīs par to, kas veido un nosaka ikdienas darbu un konfliktus Rīgas Centrālajā stacijā, kas pēc apmeklētāju skaita dienā un gadā ir lielākā iestāde Latvijā ar dažādu un dinamisku sabiedrību.

Aijas Rūses maģistra darbs:

„Te ir labākā vieta pasaulē.” Nepilsētnieku pārceļošana uz Latvijas laukiem

Īss apraksts

Kas raksturo *īstu* pilsētnieku, tāpat kā *īstu* laucinieku? Ir dzirdēts: „Esmu pilsētnieks un ēdu tikai baltmaizi” vai, piemēram, „Viņam ir plata laucinieka seja”. Šiem apzīmējumiem nav noteiktu kritēriju, tā ir iekšēja izjūta, paša apliecinājums par piederību konkrētai vietai – pilsētai vai laukiem. Tomēr, mūsdienu dinamiskais dzīvesveids aicina ļauties mobilitātes iespējām, ne vienu reizi vien dzīves laikā mainot dzīves vietu. Katrā jaunā vietā rodas individuāla dzīves telpa, taču tikpat nozīmīga ir piederība vietējai sabiedrībai. Vai apliecinot to, ka tagad indivīds pieder citai vietai, viņš būtu jādēvē savādāk? Vai pilsētnieks, kas, pārcēlies uz laukiem, pārtop par laucinieku? Lekcijā pētījuma autore stāstīs par tiem, kas nesen pārcēlušies no pilsētas uz laukiem jeb nepilsētniekiem.

7. augusts plkst. 19.00

Matīss Šteinerts un Līga Rudzīte

Vakara sarunu tēma: *Cilvēki ceļā: publiskums un privātums no Latvijas līdz Mongolijai*

Matīsa Šteinerta maģistra darba tēma:

CEĻŠ: PRIVĀTO UN PUBLISKO TELPU SADURSME

Īss apraksts

Iedomājaties, ka jūs ejat pa vecu, pamestu šoseju mežā. Tās segums ir sadrupis, un caur plaisām spraucās zāles stieбри. Kuram pietika prāta izmest mežā lielceļu ar visām mājām un to iemītniekiem? Izrādās, ka Latvijas šoseju malās mētājas ne tikai cigarešu izdeguļi, bet arī pamestu ceļu posmi – vecu ceļu veļi, kas ir liecinieki laucinieku privāto un publisko telpu pārveidei.

Šī lekcija būs ceļojuma uz pierobežu analīze un teorētiska interpretācija, kas virzās no translokālā uz lokālo pāri redzamām un neredzamām telpas un attiecību robežām. Autors meklēs cilvēciskas attiecības mūsdienu mobilitātes apstākļos. Plašākā mērogā tiks skaidroti iemesli attiecību iršanai intensīvas lauku saraušanās apstākļos."

Līgas Rudzītes maģistra darba tēma:

Kā galva ar kājām vietu dalīja: ķermeniskās prakses un attīstības sadarbība Mongolijā

Īss apraksts

Mongolijā aptuveni trešdaļa iedzīvotāju ir nomadi, kas regulāri pārvietojas starp savām ziemas un vasaras apmetnēm, līdz ņemot visu savu iedzīvi, ko var sapakot un izpakot pāris stundu laikā. Lielākā daļa pārējo divu trešdaļu mongoļu ikdienā pārvietojas pa pilsētu sastrēgušajiem ceļiem un pārējās valsts smilšainajiem bezceļiem ar sabiedrisko un privāto transportu. Esot starp cilvēkiem uz ceļa, izrādās, ka privātais ne vienmēr ir privāts, bet ar šķietami publisko reizēm ir vērts būt uzmanīgam.

Šis būs stāsts par to, ko var un nevar izzināt, pievēršot uzmanību savām ķermeņa izjūtām, mācoties braukt transportā tāpat, kā to dara citi pasažieri Mongolijā. Analizējot iemiesoto pieredzi transportā, atklāsies gan ārzemniekiem neizprotamā nekārtība, gan mongoļu lietu kārtība - vietas dalīšana, galvas un kāju hierarhija un vārda došanas prakses. Pa vidu visam tam būs stāsts arī par privātumu vietā, kur cilvēki nostājas tik cieši blakus, ka pat mazliet uzmin virsū.